

Datum

8 november 2024

Onderwerp

VNG-inbreng CD VTH stelsel 12 november

Geachte woordvoerders milieu van de vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat

U heeft op 12 november het commissiedebat vergunningverlening toezicht en handhaving (VTH-stelsel).

De VNG wil u namens gemeenten enkele aandachtspunten meegeven.

Met de inzet van een goed functionerend VTH-stelsel (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) willen we onze leefomgeving schoon, veilig en gezond houden. VTH-professionals zorgen dat bedrijven zich aan de regels houden, zodat onze lucht, bodem en water niet worden vervuild. Ze zorgen ervoor dat vergunningen kloppen, dat bedrijven worden gecontroleerd en helpen zich aan de vergunningen te houden en grijpen in waar regels worden overtreden: dat is wat in het VTH-stelsel gebeurt. De rijksoverheid stelt de wetten en regels vast, provincies en gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering en omgevingsdiensten adviseren en voeren uit, met hun specialistische kennis en kunde.

IBP VTH afgerond; nu inzet op voortgaande samenwerking en implementatie van de opgeleverde producten

De afgelopen twee jaar is via het interbestuurlijke programma VTH (IBP VTH) door de verschillende partners in het programma, waaronder de VNG, sterk ingezet op het versterken van het VTH stelsel. Hard nodig ook zo bleek uit eerdere rapporten van onder meer de commissie van Aartsen (2021). Inmiddels is het IBP VTH per oktober 2024 afgerond en is er een veelvoud aan producten opgeleverd.

Wij hebben er vertrouwen in dat de producten een goede bijdrage leveren aan de versterking van het VTH-stelsel en we gaan de komende periode in gesprek met de gemeenten in relatie tot die verdere samenwerking en wat daarvoor nodig is. Ook richten we een verbindingsteam op om de samenhang in de implementatie te stimuleren.

De ministeries van IenW, JenV, de Unie van Waterschappen, IPO, VNG en Omgevingsdienst NL waren betrokken in het IBP VTH, en blijven ook de komende periode de handen ineenslaan om de samenwerking te versterken en uit te bouwen. Zo borgen we met elkaar dat de opgeleverde producten worden geïmplementeerd en doorontwikkeld. Denk hierbij aan producten zoals de

implementatie van de kwaliteitscriteria (3.0), een modelmandaat en een andere financieringssysteem.

Daarnaast richten we ons op robuuste(re) omgevingsdiensten die wij- via aan het ministerie van I&W opgeleverde plannen van aanpak - tot april 2026 implementeren. Daarbij is het van groot belang dat ruimte wordt gegeven om die tijd optimaal te kunnen benutten waarbij het niet helpt om geconfronteerd te worden met aangekondigde wetgeving (AmvB) omdat dit de op samenwerking gerichte afspraken doorkruist.

Wat vragen wij u?

Om de benodigde verdere samenwerking te versterken, uit te bouwen en de benodigde implementatie gedegen ter hand te nemen vragen wij u het volgende;

- De staatssecretaris te vragen het begrip stelselverantwoordelijkheid nader te duiden en uw kamer er over te informeren.

Het ministerie van I&W is stelselverantwoordelijke die versterking van het VTH-stelsel faciliteert en er financieel stevig aan dient bij te dragen. Echter de rol als stelselverantwoordelijke vraagt om verduidelijking en leidt in de praktijk te vaak tot onduidelijkheid over verantwoordelijkheden. In onze ogen betekent stelselverantwoordelijkheid het scheppen van de juiste randvoorwaarden om het VTH-stelsel goed te kunnen laten functioneren.

Daarbij denken wij o.a. aan:

- Goede, heldere en actuele regelgeving,
- Een goed functionerende landelijke kennisinfrastructuur en optimale informatie-uitwisseling.

Hier hoort dus bij dat het rijk haar stelselverantwoordelijkheid neemt op de landelijk kennisinfrastructuur en kennisuitwisseling, wat gepaard gaat met flinke investeringen. Daarbij gaat het ook om investeringen in betere taken en rollen bij het openbaar ministerie, de inspectie leefomgeving en transport en de Nederlandse voedsel en warenautoriteit.

- De financiering te versterken.

De gemeenten zijn mede-eigenaren en opdrachtgevers van de omgevingsdiensten. Samen met provincies wordt daar jaarlijks ruim € 640 miljoen (prijsspeil 2022) aan uitgegeven en zijn er sindsdien extra investeringen gedaan in het kader van het robuust worden. De verbetering van de kwaliteit van uitvoering van VTH-taken vraagt meer deskundigheid en capaciteit en daarmee ook meer middelen. De financiële positie van gemeenten staat flink onder druk. Meer middelen voor VTH vanuit gemeenten gaat ten koste van andere belangrijke taken. Daarom vragen wij van het rijk om voldoende middelen beschikbaar te stellen om de VTH-taakuitvoering op het gewenste niveau te brengen. Eerder is door IPO en VNG aangegeven dat hiervoor een structurele bijdrage van het Rijk nodig is van € 30 tot 60 miljoen. Wij verzoeken u de staatssecretaris op te roepen extra financiering te zoeken.

- Het door het lid Gabriëls ingediende [amendement 36600-XII-20](#) om het bedrag dat is gereserveerd voor de versterking van de omgevingsdiensten te verhogen naar een structurele investering van € 30 miljoen tot 2029 is een belangrijke stap in de goede richting. Wij verzoeken u in te stemmen met dit amendement.

Tot slot

In het vervolgtraject zet de VNG stevig in op aanvullende middelen vanuit het rijk. Onder meer voor de ontwikkeling van een versterkt digitaal VTH-stelsel, zodat de stelselpartijen digitaal aan elkaar gekoppeld zijn en zonder beperkingen met elkaar kunnen samenwerken als zijnde één overheid. Aanvullende afspraken zijn nodig, wat ook door de VNG en samenwerkende partijen wordt erkend. Een versterking van het VTH-stelsel kan alleen als goede samenwerking tussen alle betrokken partijen wordt voortgezet, versterkt en uitgebouwd. Wij zetten ons daar graag voor in en zien uw debat met belangstelling tegemoet.